

GAZETA LWOŃSKA

BIURO REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
Lwów, plac Szoski 3. l. p.
Redaktor naczelny przyjmuje codziennie
od godziny 11—12.
Listy należy przysyłać z Reklamą odwarte
wzłosa od opłaty.

Telefony:
REDAKCJI
21—18
ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-ciej POPO-
LUDNIU Z WYJĄTKAMI DNI POŚWIĘTYCH

REDAKTOR NACZELNY i ODPOWIEDZIALNY
Dr. MARCELI SZAROTA.

CENA
NUMERU

20 gr.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie i bez dostawy do-
domu 4*80 i dostawą 5*90. Zamiejscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 5*90 —
Zagranicą 7— P. K. O. Nr. 141.690.

Czy koniec walki?

Kilkuletnia walka parlamentu z Rządem została, jak wiemy, rządzą Marszałka Piłsudskiego narzucona nie tylko przez Sejm, w zbiorowym słowie tego znaczeniu, ile przez kooperację przywódców i reprezentantów kilku kierunków politycznych, uosobieniem będących rozspasane partyjnie. Ta spółka trzymała Polskę w ciągłym zamięszaniu. Marszałek Piłsudski rozporządzał wystarczającą siłą moralną i realną, by rozprawić się z sejmowładztwem szybko i radykalnie, nie wyczerpił tego jednak. Nie chciał bowiem, likwidując partyjność i wybrak partyjne, zniszczyć jednocześnie samej instytucji Sejmu, będącej niedającą się przez nie zastąpić wyrazem ustroju demokratycznego.

Ustrój ten chciał wielki Twórca niepodległości Narodu naprawić, a zczyścić z nacjonalistów fatalnych, ale nie przekreślił. Od faszyzmu był zaskoczony, niekonkretnie dąsłki, pragnął jedynie ochronić raz na zawsze Państwo od zakusów ubiegających się o władzę tylko i korzyści materialne — stronniczo. Pragnął z Sejmu uczynić to, czem być on powinien w założeniu, t. j. izbą prawodawczą. W tym charakterze nie miał jednak zamiaru pomniejszać jego atrybucji. Z tego rodzaju stosunek do parlamentu i parlamentarizmu doprowadził do wyborów w r. 1928 i do wyborów tegorocznych. O ile pierwsze dały rezultaty niedostateczne, by zainaugurować tak niezbędną harmonijną współpracę Izby z Rządem, i opozycja szkodników politycznych w dalszym ciągu szalała bez pamięci, o tyle dzień 16 listopada br. położył kres możliwości dalszego narzucania się sejmowych intruzów nad pożytkiem i sprawą publiczną.

W nowym Sejmie wszystkie tego rodzaju próby skazane będą na niepowodzenie. Stworzona większość, wierna ideologii Marszałka Piłsudskiego, stać będzie niezachwiejnie na straży interesów ogólnych i nie da się lekceważyć nikomu, nie pozwoli też czynić bzdury politycznej z elementarnych obywatelskich obowiązków. W życiu wewnętrznym Polski zawładła nowa era. Uzdrowienie dokonano się wreszcie. Dokonało się wola najłepsze i najliczniejsze części społeczeństwa, tej wzdzięcznej i roztropnej, co „może swą całą oddać Cieszkowicko, któremu zawiądują tak niepokojące wieki.

Podłożem wyników głoszenia było, prócz tej wiary, jeszcze jedno: zrozumienie istotne, iż naprawa stosunków stała się konieczną, że Polska nie może sobie pozwolić ani chwili dłużej na ciągłą rozterkę, że sytuacja jest pod każdym względem wymaga stabilizacji i spokoju, że zamotanostwo się wszelkimi musi być koncom wreszcie. Ze istoty życia Narodu nie może stanowić nieustająca walka nie dających się poprowadzić z pożytkiem całosci apetytów i dążeń. Ze i obycajz polityczny musi być oczyszczony od medialnych dyktowanych przez nienawiść wzruszeń. Ze — jednym słowem — Państwo, zdobył musi warunki dla swego normalnego życia i rozwoju.

To przekonanie, nie co innego, że cydowało o mijających „wiednek”, któ-

ż ostatniej chwili.

Co się dzieje w Rosji sowieckiej? Objawy niezadowolenia w armii i flocie.

(Telefonom od naszego korespondenta.)

Warszawa, 25 listopada. „Dziennik Wileński” podaje wiadomości o Królewsku, otrzymaną telefonicznie od własnego korespondenta, a datowaną 24 bm., że w Moskwie panuje zupełny spokój. Sklepy są otwarte, a ruch na ulicach normalny. Nie wiadomo jedynie, co się dzieje za murami Kremļa. Wiadomość o rewolucji pałacowej jest bezpodstawa. Worozyłow stał całkowicie po stronie Stalina i wspólnie z nim stłumił objawy niezadowolenia w armii i flocie. Faktem jest, iż 4-ch komendantów korpusu zostało zwolnionych ze stanowisk, a kilku członków sztabu generalnego aresztowano. Worozyłow dla uspokojenia wrzenia we flocie powołał tak zwany komisję trzech, których członków wyposażono we wszelkie pełnomocnictwa. Udali się oni do Sewastopola i Kronsztadu.

Wilno, 25 listopada. (PAT.) Wedle otrzymanych tu wiadomości, pociąg sowiecki przybył z Niegorełoj do Stołpów normalnie. Przybyły tym pociągiem osoby twierdzą, że uległa przerwaniu komunikacja kolejowa z Moskwą i innemi miastami centralnej Rosji. Osoby te również twierdzą, że z Mińska udali się samolotem do Moskwy dowódcy jednostek wojskowych, rozlokowanych na Białorusi sowieckiej.

Warszawa, 25 listopada. „Ru” przynosi sensacyjną wiadomość o zatargu między rządem sowieckim, a ambasadorem Sowietów w Londynie, Sokolnikowem. Sokolnikow miał utrzymać wezwanie do powrotu do Moskwy, na które odpowiedział, że nie zamierza powracać.

Wielka burza śnieżna nad Mińskiem spowodowała przerwę w komunikacji kolejowej.

(Telefonom od naszego korespondenta.)

Warszawa, 25 listopada. Z Wilna donoszą, iż nad terenem Białorusi sowieckiej spadł wielki śnieg, oraz przesłała niezwykle silna burza śnieżna. Potężny wicher porzuciwał na całym odcinku kolejowym Niegorełoj—Mińsk przeszło 200 śłupów telefonicz-

nych i telegraficznych. Kilkanaście budynków srażniczych zostało zniszczonych przez nawalnię. Tor kolejowy został całkowicie zasypany zwalami śniegu. W ciągu dwu dni tj. 21 i 22 bm. przerwana była komunikacja telefoniczna i telegraficzna.

Głosy prasy węgierskiej o podróży Bethlena do Berlina.

Budapeszt, 24 listopada. (PAT.) Cała prasa węgierska zajmuje się szczegółowo berlińską podróżą premiera Bethlena. Baron Steveny podkreśla, że podróż ta jest wielkim wypadkiem w polityce zagranicznej. Podróż Bethlena jak i polityka zagraniczna Węgier niema żadnych agresywnych celów na względzie. Jest ona jedynie dalszym rozwojem polityki zagranicznej, która dąży do uwolnienia Węgier od izolacji. Podróż berlińska przyniesie wznowienie spólnoty

interesów między obu narodami, która przedzeszłym leży w kwestii rewizji pokoju. Również w interesie obu krajów należy doprowadzić do skutku porozumienie na polu gospodarczym. Węgry nie chcą żadnych ofiar od Niemiec, jedynie tylko pragną uwzględnienia własnych interesów gospodarczych, głównie umożliwienia eksportu niektórych węgierskich produktów agrarnych, które Niemcy muszą sprowadzać z zagranicy.

re składano do urny wyborczej. Głoszący na Blok Bezpartyjny Współpracy z Rządem czynili to nie w imię walki, ale raczej by uniemożliwić jej ciąg dalszy. By stworzyć możliwość twórczej owocnej pracy, nawet w Sejmie. To było punktem wyjścia dla olbrzymiej większości głoszących, jak było zarządzeniem niewątpliwą Wiedzą Narodu. Tak też rozumieć należy wyniki ostateczne skrutynium zeszłego listopada. Przynajmniej większość społeczeństwa polskiego wypowiedziała się przeciwko wojnie domowej, roduzmuchwanej bezustanku w ciągu lat tyłu przez namiętności i zachłanności polityczne. Wypowiedziała się przeciwko ożmieniu z Sejmu arcy-nieznaję się judzonych wciąż antagonizmów.

I choć pacyfikacji zwyciężyła. Ci, którzy dokonali tego, nie miały niepowinno o załatwianiu dawnych pora-

chunków w tej chwili i o uzyskiwaniu przewagi swej dla wszystkich celów parcyjnych. Pragnieniem ich jest niewątpliwie „Burkifrieden”. By stał się on jednak możliwym, nie wystarczy przewaga głosów w Sejmie. Musi zaistnieć w nim również i poczucie odpowiedzialności za dalsze losy Polski. Tu nie wystarczy zwrócić głosowania większości. One uchronią nas od złych uchwał sejmowych jedynie — pozostanie natomiast całe życie psychiczne i moralno-polityczne Izby obywatelskiej na kraj i na świat cały samo przez się.

I tej strony parlamentarystów wybory nie rezultują jeszcze. Jeśli nie ma być walk na ten temat, jeśli Sejm przestać ma być zbieżnym źródłem nienawiści, trunącem desce wszystkich i jak najgorsze wystawiając nam wobec obcych śmadoce — wola zwracania

Posiedzenie Klubu BBWR.

Warszawa, 25 listopada. (PAT.) Dzienniki donoszą, że przedzium B. B. W. R. zwołano plenarne posiedzenie klubu parlamentarnego BBWR, z udziałem nowo wybranych posłów i senatorów na jutro, godziną 10 rano. Posiedzenie odbędzie się w gmachu Sejmu.

Po wyborach do Senatu.

Warszawa, 25 listopada. (PAT.) Omawiając wyniki wyborów w artykule „Na progę lepszego jutra”, „Gazeta Polska” pisze między innymi: Stabilizacja stosunków, możliwość pozostawienia współpracy z Rządem z ciętami ustawodawczymi, niezbędna dla planowej spokojnej akcji Rządu i dla dobra wszystkich obywateli, jest faktem dokonanym. Otwarta jest możliwość zmiany ustroju Państwa we wstrząsów w ten sposób, aby demokracja nie była synonimem słabości, aby rząd Państwem i jego polityka były wynikiem sumy jego sił a nie wypadkową trapiących jej rozbieżności.

Kłamiwa rezolucja.

Berlin, 24 listopada. (PAT.) Zarząd naczelny partii centrowej uchwałił dzień, w obecności kanclerza Rzeszy Brüninga, rezolucję zwracającą się przeciwko rzekomemu układowi mniejszości niemieckiej w Polsce i przywrócić dotkniętej rzekomemu prześladowaniom mniejszości niemieckiej w Polsce pomoc. Zarząd wyraża oczekiwanie, że rząd Rzeszy w najbliższym czasie wyda zarządzenie celem uzyskania zadośćuczynienia „dla pokrzywdzonych Niemców na Górnym Śląsku polskim oraz dla ochrony mniejszości niemieckiej w Polsce w ogóle”.

Zawieszenie w czynnościach burmistrza.

Bydgoszcz, 25 listopada. (PAT.) Zarządzeniem Wojewody poznańskiego, zawieszony został w dniu wczorajszym w urzędowaniu prezydent miasta Bydgoszczy dr. Bernard Sliwowski. Agendy i prezydent miasta objął w dniu wczorajszym wiceprezydent dr. Chmielarski.

z dotychczasową histerią polityczną musi być obustronna. Czas, by w imię dobra Narodu odnalazła ją w sobie i co uczyniła opozycja. I ona musi się zacząć liczyć wreszcie ze specjalną akustyką sali sejmowej akustyką, że tak powiemy, moralną.

Krzyżując uczucie i poważnie, niby spzady rygarskie, myśli i poglądy, można osiągnąć więcej, niż wprowadzając do debatów ton zoologiczny. Wszyscy dobrzy Polacy bez różnicy przekonań troszcą się muszą o dostojność Polski. I tylko, o ile do obowiązku tego poczucie się i mniejszość obecna. — Sejm przestanie być terenem walk dalszych a stanie się dziedziną panowania rozumnej myśli i sumienia. Tego jednak muszą chcieć i obie strony.

Spekulacja a polityka.

Afera Oustrica. — Wrzawa w Izbie. — Wylom w gabinecie p. Tardieu.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej”).

Paryz, w listopadzie 1930.

We Francji mnożą się afery. Po aferze pani Hanau przysłała kolejną aferę Oustric. Pierwszą pochłonęła przeszło 50 milionów franków, drugą dużo więcej. Ile — to dziś jeszcze nie da się ocenić. — Każdym razem będzie wielkie, jeśli bankujący bank Oustric zdołał pociągnąć za sobą w grzewisko około 10 innych banków. W kołach ciępiwych rentjerskich francuskich podność się gwałt tak wielki, iż rząd uzurzał się zmuszono do stworzenia konsorcjum o kapitale 80 milionów franków dla ratowania kilku solidniejszych banków, wzniesionych w bankructwo przez spekulacyjny Banque Oustric.

Mimo tej szczęśliwej interwencji, rząd został silnie zaatakowany przez opozycję i to już w 12 godzin po pierwszym ataku na politykę zagraniczną. Tym razem atak skierowany był głównie na ministra sprawiedliwości, senatora radykalnego, p. Raoula Pereta, który przed 4 laty był ministrem finansów i w tym charakterze podpisał zwolenie na wprowadzenie na giełdę paryską niepewnych akcji towarzystwa włoskiego „Snia Viscosa”.

Mimo ożywienia, wprowadzonego do Izby Deputowanych dyskusją nad polityką p. Brianda, dawno już w Pałacu Bourbonnais nie było tak jak w ubiegły piątek. W powietrzu czuć było burzę. Nikt jednak nie przypuszczał, że debaty będą tak pasjonujące; nikt nie podejrzewał, że opozycja przeprowadzi swą ofensywę z takim nakładem energii.

Atak rozpoczęli socjaliści. Oto na ławie ministerjalnej — mówił p. Monnet — siedzi p. Peret, który nie tylko zezwolił na wprowadzenie na giełdę lichych papierów, ale, co więcej, pomyślał, jako był minister finansów, że przysłał do banku Oustric stanowisko doradcy prawnego, był bowiem ponadto praktykującym adwokatem. Dziś tenże człowiek jest ministrem sprawiedliwości.

Dawne oskarżenie wywołało w Izbie burzę. Hałas był taki, że przewodniczący zmuszony był zawiesić posiedzenie, by deputowani mogli ochłodzić. Żadne nadzieje... Po wznowieniu posiedzenia atak opozycji rozwinął się dalej pp. de Motzire i przywódca radykalny Adalcher. Z wystąpieniem tego asa radykalów stało się widoczne, że gra jest gruba, a aniżeli z początku sądzono: że była się na tem posiedzeniu rozgrywać losy gabinetu.

A obrona zaatakowanych wypadła naprawdę słabo. Bezpośrednio naciśnięty p. Peret nie bronił się wcale; tari tylko czołó drżącymi reklamami. Interwencja ministra finansów, p. Reynaud i samego p. Tardieu była blada. Ale jeszcze widocznie koncepcja koncentracji republikańskiej, z jaką radykałi wrócili ze swego kongresu w Grenoble, nie dojrzała należycie, gdyż i tym razem rząd w ostatecznym głosowaniu zwyciężył 47 głosami większości. Większość parlamentu uznała w ten sposób, że p. Peret niezawinny. Niemniej jednak prasa komentuje żywo ten niezwykły wypadek, a w kołach politycznych zastanawiają się czy zwyciężył polityk może prowadzić równocześnie kancelaryjną adwokacką, co doprowadza do takich widoków myślowych, jak to się zdarzyło ministrowi Peret.

Tymczasem w Izbie znów uściłono i opozycja przygotowuje się do nowego ataku na inwestycje państwowe.

Nie nie zdawało się wróżyć, że w szaciu rządowym powstanie wylom. To też zupełnie niespodzianie ukazał się we wtorek komunikat rządowy z wiadomością o dymisji skłompromitowanego ministra sprawiedliwości. Co spowodowało to nagłe jego ustąpienie

ministra finansów, który już raz wprowadził „premjera - opymistę” w nielada kabalet. Sprokował podczas nieobecności swego szefa ostrą dyskusję nad swym resortem, postawił kwestję zaufania i przegrał. Ale p. Cheron też jest adwokatem. Tem się jednak różni od poprzednika, że od chwili rozpoczęcia swej działalności politycznej odłożył na bok adwokaturę.

Popularność jowialnego senatora jest duża. Gdy się po raz pierwszy ukazał w Izbie, jako nowy minister, powitali go oklaskami nie tylko przyjaciele, ale i przeciwnicy polityczni.

Jeśli zaś idzie o objętość, to nikt inny nie nadaje się lepiej od otyłego p. Cheron'a do „zakłania” wylomu w szaciu p. Tardieu.

Al. Thea.

Austrjacka Rada Narodowa została zwolnana na 2 grudnia b. r.

Wiedeń, 24 listopada. (PAT).

Prezydent republiki austriackiej podpisał dekret zwolniający Radę narodową na wtorek, 2 grudnia b. r.

W ciągu dnia wzrósł jeszcze i dzisiejszego wezwał prezydent do siebie szereg polityków, aby wysłuchać ich opinii o możliwościach rozwiązania preslensa parlamentarnego.

Sensacje wywołał artykuł ks. Sei-

pla, ogłoszony w „Chrześcijańsko-Spolecznej Korespondencji”, w którym oświadczył się za tem, by sprawy personalne w nowym gabinecie rozstrzygał prezydent republiki, stroniąc od swych misybrów i tworząc komitet wykonawczy, któryby ustalił rzeczowy program prac parlamentarnych.

B. poseł Baćmaga został skazany na 3 lata ciężkiego więzienia.

Radom, 24 listopada. (PAT).

W drugim dniu rozprawy przeciwko B. posłowi Józefowi Baćmądze, oskarżonemu o sprzeniewierzenie 11.000 zł. w kasie gminnej w czasie pełnienia obowiązków wójta, Sad przesłuchał w dalszym ciągu świadków. Zeznania świadków — potwierdziły oskarżenie. Obrona usiłowała przerzucić winę na sekretarza gminy, Pietrzyka.

O godz. 18 zapadł wyrok, mocą którego Baćmaga skazany został na 3 lata ciężkiego więzienia, z pozbawieniem praw i zaliczeniem aresztu prewencyjnego. Obrona złożyła apelację i prosiła o zmianę środka zapobiegawczego na poręczenie. Sad jednak przychylił się do wniosku prokuratora i zastosował w dalszym ciągu areszt prewencyjny.

Huragan w Wiedniu.

Wiedeń, 24 listopada. (PAT). W niedzieli szalał nad Wiedniem przez kilka godzin szalwony orkan o sile 150 km. na godzinę, który wyrządził katastrofalne szkody. Wiele domów zostało uszkodzonych. Znaczna ilość drzew obalona. Jedna osoba została zabita, dwie śmiertelnie ranione, kilkadziesiąt zaś lekko rannych. Straż oznajmia interwencją w 680 wypadkach. Stacja ratunkowa w 52. Skutkiem orkanu został zerwany dach z hangaru na lotnisku w Aspern. Samoloty, znajdujące się w hangarze zostały odłamiak dachu lekko uszkodzone. Dach jednego z kościołów został zerwany. W Praterze zostały wyrwane stuletnie drzewa. Baraki, znajdujące się na przedmieściach, zostały znacznie uszkodzone. W jednym z obwodów Wiednia został przerwany kurs tramwajowy na dwie godziny,

ponieważ orkan powalił szereg drzew na szyny. Także i lokalny kurs kolejowy na koleji Franciszka Józefa został przerwany wskutek zatarasowania toru.

Wiedeń, 24 listopada. (PAT). Dyrekcja kolei austriackich donosi, iż z powodu orkanu, pociąg Nr. 74, idący z Wiener Neustadt do Wiednia, musiał być prowadzony innym torem, ponieważ główny tor został zalany drzewami, wyrwanymi przez orkan. Wskutek tego nastąpiło zerwanie z pociągiem osobowym Nr. 714. Dwóch kolejarzy zostało ciężko rannych, 6 zaś pasażerów lekko.

Bern, 24 listopada. (PAT). W górach Jura w okolicach Solury, szalała gwałtowna burza, która wyrządziła znaczne szkody. Liczne urządzenia telegraficzne i telefoniczne uległy uszkodzeniu.

Wielkie szkody spowodowane burzą we Francji, Niemczech i Anglii.

Berlin, 24 listopada. (PAT). W ciągu dnia dziesięć nadeszły tu dalsze wiadomości o strasznych spustoszeniach, wyrządzonych w różnych miejscowościach Niemiec przez szalejący w nocy z soboty na niedzielę orkan. W Hamburgu, w pobliżu ujścia Łaby, zarząca parowiec z załogą złożoną z 31 ludzi. Panowiec został zrzucony na ławicę, a następnie rozzerwany przez rozkulkane morze. Huragan dał się we znaki całemu wybrzeżu. Obrzmienie masy wody podniosło znacznie poziom rzek, powodując wylomy w Hamburgu przedmieścia portowe, położone niżej, zostały zalane wodą. W Bergefordzie pękła grobla na przelazni 20 m. Stan wody na Renie podnosi się każdej godziny. Żegluga na Renie zostana wstrzymana. Tor kolejowy między

znaczną szkody. Rzeka Orze wystąpiła z brzegów, zalając Viry i Chatillon. W niektórych miejscach woda na ulicach sięga półtora metra. Kilkuset mieszkających dzielnice nadrzechnych musiano ewakuować. Miejscowość Lusvity i Ville Neuve są również częściowo zalane.

London, 24 listopada. (PAT). Z końcem ubiegłego tygodnia huragan, któremu towarzyszyły ulewne deszcze, nawiedził wyspy brytyjskie. W sobotę wieczorem z powodu wzburzonego morza, wiele statków znajdowało się w krytycznym położeniu. Łodzie ratunkowe były często używane. Z wielu okolic donoszą, że wicher powyrwał tam drzewa z korzeniami i porzywał dachy. Najsilniejsza wichura szalała w okolicy Birmingham, gdzie osiągnęła szybkość 78 mil na sekundę.

Przysięga z zimniej wody.

Do czasu wielkiej debaty w parlamencie francuskim, w prasie niemieckiej panował nastrój triumfalny wskutek rzekomo zjednania dla Niemiec opinii francuskiej w sprawie rewizji traktatów. Bez końca i w najrozmaitszych wariantach powtarzano słowy Herw'go Deladiera i in., tak iż w ich powodzi śmieć niemal bez śladu wzmiarki o artykułach Poincar'e'go.

„Zrozumienie dla rewizji rośnie” — sygnalizowały bezustannie dzienniki niemieckie. Ostatnio jednak obraz tych radosnych i nacechowanych tupe tem nastrojów uległ poważnej zmianie. Mowy Tardieu'go i Brianda wywołały komentarze żółte różnie.

Postępującą im całe zapłaty, dzienniki niemieckie nie kryją swego rozczarowania lub niezadowolnienia. Prasa wschodnio-niemiecka, jako najbardziej bezpośrednio zainteresowana w problemach rewizjonistycznych, musiała spuścić z tonu. Centonemy „Allenstein Volksblatt” usiłuje mimo wszystko pocieszyć swoich czytelników dłuższym wywodem, iż istnieją jednak we Francji dwa kierunki: nieprzejednany Tardieu'go i pojednawczy Brianda. Narazie zwyciężył ten pierwszy, ale w Izbie oklaskiwano oba. Przyszłość okaże, który ostatecznie uzyska przewagę.

Debata parlamentarna w Paryżu była tam zimnym przysiężnikiem na rozpalone głowy dziennikarzy niemieckich, którzy ulegali niezadowoleniu z dżeniu, że stoja już w przedniu rewizji traktatów pokojowych.

K. Z.

Kolejowe legitymacje poselskie.

Warszawa, 24 listopada. (PAT). Minister Komunikacji inż. Kühn polecił dnia 24 b. m. telegraficznym okólnikiem wszystkim Okręgowym Dyrekcjom kolej państwowych, aby zawiadomiły zainteresowanych personal, że listy wierztelne wystawione przez Okręgowe Komisje Wyborcze wybranym posłom i senatorom, uprawniają do czasu wystawienia legitymacji poselskich i senatorskich, do bezpłatnego przejazdu kolejami jedynie w kierunku do Warszawy.

Depresja gospodarza w St. Zjednoczonych.

Nowy Jork, 24 listopada. (PAT). Przejawy depresji gospodarczej w Stanach Zjednoczonych mnożą się z dnia na dzień. W ubiegły poniedziałek ogłoszono bankructwo nowej serii 51 banków. Prezydent Hoover zapowiedział deficyt budżetu federalnego. Na rynku panuje przynębnienie i niechęć do obcych do papierów własnych jak i arcywych, szczególnie co do tych ostatnich z powodu coraz upowszechniających się pogłosek o możliwości ogłoszenia moratorium w Niemczech.

Rozkład moralny Niemiec.

Publicysta francuski, Robert d'Harcourt, zamieścił w miesięczniku paryskim „Le Correspondant” artykuł o Niemczech, który pod wieloma względami zwraca uwagę przetrnąłwą obserwacją i zestawieniem faktów.

„Niemcy ludowe zużyły — pisze d'Harcourt — swój kapitał nerwowy w bieżą lat powojennych. Niemcy dzisiaj ze obraz narodu, który stracił zupełnie hamulec moralności. W opinii francuskiej przeczucia się wciąż jeszcze dawna armatura porządku, dyscypliny i ładu, która trzymała Niemcy w swych ramach, a niedocenia się nihilizmu moralnego, który opowiadał szerokie warstwy ludowe”.

„Istotną przyczyną klęski podczas wyborów wrześniowych i rozkładu partii mieszczańskich na całym froncie jest fakt, że mieszczaństwo niemieckie zbankrutowało ideowo, że nie potrafiło spełnić swej misji społecznej. Wyzerkło się przewodnicząca, kierownictwa, potrafiło zabrać tylko o słowa i mandaty”.

Autore cytuję dalej szereg cyfr, ilustrujących rozkład moralny społeczeństwa niemieckiego. W jednym wiecie tylko szpitalu w pewnym mieście nad rzeką 8000, w r. 1927 — 6000. Natomiast liczba urodzeń zmniejszyła się w okresie od 1900 do 1925 r. prawie o 45 proc. W roku 1900 liczone 2,060,657 urodzeń, w r. 1925 1 milion 313,625.

„W wyborach wrześniowych i ich wyniki ukazywał nam Niemcy agresywne a zarazem chore. Ich gesty wyzywające przypominają konwulsje chorego. To też nie podzielam wiary niektórych

w solidność i wytrzymałość struktury moralnej Niemiec współczesnych. Sądzę, że najbardziej niepokojącym zjawiskiem w Niemczech z r. 1930 jest

Wywiad ze Stalinem.

Wiedeń, 24 listopada. (PAT). „United Press” ogłasza rozmowę swego korespondenta moskiewskiego z generalnym sekretarzem Centralnego Komitetu partii komunistycznej Stalinem.

Stalin, zapytany na temat pogłoszek o jego zamordowaniu, oświadczył: Przykro mi, że odbieram chleb korespondentowi, który donoszą z Rygi o stosunkach w Rosji. W czasie rozmowy wszedł do pokoju minister wojny Woroszyłow i wziął udział w rozmowie z korespondentem. Tak Stalin jak i Woroszyłow zaprzeczyli pogłoskom, rozszerzającym zaprzeczenia o buntach i aresztowaniu samego wodzów wojny gen. Blichera.

Na pytanie, czy wiadomo mu, skąd pogłoski te pochodzą, Stalin odpowiedział: Mogę tylko wyrazić przypuszczenie, sądzę, że jest to zorganizowana kampania pewnych grup, mających swoje siedziby w Rydze i w Berlinie, których celem jest odwrócenie uwagi od spisków i intryg, skierowanych przeciwko Rosji. Grupy te pragną wywołać w świecie wrażenie, że Sowiety inspirowały proces przeciwko rewolucjonistom, aby za-

zanik moralności w społeczeństwie i bankructwo ideowe jego elity. Sąsiedź nasz jest chory, moralnie i nerwowo chory, a nie należy zapominać, iż sąsiedziem z domem obłąkanych jest również niebezpieczne, jak groźba mistrza”.

maskować w ten sposób klęski głodowe, niepokoję i t. d., panujące w Rosji sowieckiej. W dalszym ciągu zaprzeczył Stalin ze śmiechem, jakoby był dyktatorem Rosji. Ludzie, którzy mu dają taki tytuł, nie rozumieją struktury rządu Sowietów i partii komunistycznej. „Mogę wszystkie te pogłoski streścić w dwóch słowach: są one poprosu komińskie”. Woroszyłow wridocnie podzielił zaprzeczenia Stalina, gdyż i on również się rozemnił.

Genewa, 24 listopada. (PAT). Litwinów odejść dziś do Moskwy. Wedle zdania członków delegacji rosyjskiej, wyjazd ten nie pozostaje w związku z wypadkami wewnątrz ZSSR, którym wogóle zaprzeczają.

Genewa, 24 listopada. (PAT.). Jak słychać, Litwinów, który opuścił Genewę bawi w Medjolie, gdzie ma nastąpić spotkanie z włoskim ministrem S. Zi Gram. Litwinów, który opuścił Genewę, 24 listopada. (PAT.). Po wyjeździe Litwinowa przewodniczącemu delegacji sowieckiej komisji przygotowawczej konferencji rozbrojenowej objął Lunaczarski.

Dzielo o ekspedycji Andréego.

Donoszą ze Sztokholmu: Dzielo o ekspedycji Anandego, w którym będą opublikowane m. in. różne dokumenty oraz pamiętniki Andréego, zostanie dzisiaj wypuszczone na rynku w poszczególnych krajach. Dzielo to zawierają będzie m. in. zdjęcia fotograficzne, wykonane przez Andréego i jego towarzyszy podróży. Mimo, iż upłynęło 33 lata i klisze ucierniały z po-

wodu wilgoci, zdjęcia są tak wyraźne i jasne, jak gdyby były wykonawane wczoraj. Zasięg tej mierze ponosi uczoney szwedzki Hertzberg, który pracował dłuższy czas nad odczyśnieniem klisz. Jak już poprzednio donoszone, opublikowane w książce dokumenty nie rzucają nowego światła na przebieg katastrofy, jakiej padli ofiarą znakomici podróżnicy.

Nowe czasopisma w Polsce.

W ciągu miesiąca października za rejestrowano w całem Państwie 49 nowych czasopism. Z tej liczby 21 nowych czasopism przypada na Warszawę, 4 na Lwów, po trzy czasopisma

na Kraków i Poznań, oraz po jednym na cztery innych miast Polski. Wśród nowych pism jest 12 tygodników, 3 dwutygodniki, oraz 7 miesięczników.

Kredyty dla rolnictwa.

Warszawa, 25 listopada. (PAT). Jak podają dzienniki, Ministerstwo Skarbu przekazało państwowemu Bankowi Rolnemu kwotę 19 milionów złotych, celom zasilenia funduszy przeznaczonych na pomoc kredytową dla rolnictwa. Kwota ta pochodzi z 25 milionów złotych, które zostały przez B. doradcę finansowego Dewey'a zwolnione z tak zwanej specjalnej rezerwy skarbowej wynoszącej 75 milionów, złożonej w swym czasie w Banku Polskim przez Świat Państwa, zgodnie z postanowieniami planu stabilizacyjnego. Wedle informacji dzienników przewidywane jest przeznaczenie części tych 15 milionów przez Bank Rolny na skontrowanie zobowiązań krótkoterminowych rolnictwa wobec Banku Rolnego na kredyty średnio-terminowe.

O jawność zbrojeń.

Genewa, 24 listopada. (PAT). Przygotowawcza komisja konferencji rozbrojenowej omawiającej na dzisiejszym posiedzeniu sprawę jawności zbrojeń, przyjęła 5 głosami przeciwko 4 wniosek włoski, nakładający na państwa obowiązek ogłaszania stanu liczebnego wojsk lądowych w ich konwencjach zamocnych. Delegat francuski Massigli zgłosił w tej sprawie poważne zastrzeżenia.

Przyjęto 7 głosami przeciwko 3 postanowienie, przewidujące konieczność ogłaszania technicznego stanu marynarki wojennej. Następnie komisja przyjęła 17 głosami wniosek w sprawie jawności danych o stanie lotnictwa cywilnego. Delegaci Włoch i Niemcy wstrzymali się od głosowania.

Rozbudowa Gdyni i wybrzeża.

W dniach 5 i 6 grudnia br. odbędzie się posiedzenie stałej międzyministerialnej komisji dla spraw rozbudowy Gdyni i wybrzeża.

Na posiedzeniu omówione będą m. in. sprawy wzmocnienia ruchu budowlanego w Gdyni, oraz sprawy inwestycji o charakterze użyteczności publicznej.

PIJICIE
Wina RIEDLA
Lwów, Rzewulskiego 3.

ST. L.

Co Ziemia Czerwieńska wniosła w kulturę polską?

(Dokończenie.)

Pierwszy rozdział Polski w r. 1772, odrwała Ziemię Czerwieńską od macierzy i oddaje ją w ręce germanizacji austriackiej. W latach 1772—1848 nastaje dla nieszczęśliwej Galicji era najbardziej duszna, era najwściekszego stłumienia życia polskiego i polskiej kultury. Kultura ta kryje się i płynie jakimś nurtem podziemnym; przyczają się w jakiejś magnetycznej siedziźnie, jak w Sieniawie Czarnostyjskiej, Łańcucie, Podhorach w Brzeżanach; przyczają się po dworcach szlacheckich i mieszkaniach miejskich; płynie jednak przedewszystkiem poprzez tajne związki młodzieży polskiej w niemieckim lwowskim Uniwersytecie i niemieckich szkołach galicyjskich. Ziemia Czerwieńska nie daje teraz z siebie nic, ale przeciwnie wchłania: wchłania krzepiące podniecenie, idące najpierw od czuśno Stanisławowskich i Komisji Edukacyjnej, od wielkiej pracy Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego, od wspaniałej kвітного Uniwersytetu Wileńskiego i Krzemienia Czakiego, od Warszawskiego Towarzystwa Przy-

jaćci Nauki; przyżywa straszne chwile upadku Państwa Polskiego, podniecie lata walk Legionowych i Epopoi Napoleońskich.

Usunięta poza nawias życia polskiego, zwręca się powoli wyczerpanie, przebiega się przez zamęt i ciemność, wypracowuje sobie nanowo rozprężoną na stare nitki dawną swoją kulturę. Z skrzążowania się dawnej szlachy i mieszczaństwa, ustają pierwsze zastępy inteligencji tutejszej, które w życiu narodowym w dobie powstań i w życiu duchowym odegrać miały rolę decydującą. Niebawem Ziemia Czerwieńska i jej stolica Lwów stają się znów ważnym ośrodkiem życia duchowego Polski poroźbiorczej.

Tutaj to powstaje pierwsza po Zabaskich wielka fundacja Biblioteczna Ososińskich, która staje się czuśno ruchu umysłowego w przedśladawej Galicji; za Ososińcem idą inne podobne fundacje bibliotek i muzeów, aby wspomnieć tylko fundacje Pawłowskich, Dzieduszyckich czy Barwiskowskich z Medyki. Stąd ze

Lwowa idzie na Polskę renesans komedii polskiej z pod pióra genialnego Aleksandra Fredry, potomka starej rodziny kresowych rycerzy; tutaj August Bielowski pierwszy opracowuje pomniki dziejowe Polski, Karol Szajnoch daje czytelnikowi polskiemu swe piękne i cenne dzieła historyczne; tu powieść polska wstępuje na nowe tory w powiściach lwowskich twórców: Cackowskiego i Dzierżkowskiego, Zacharjaspiewca i Łozińskich; we Lwowie dzieła całe grono poetów polskich, pogrobowanych wielkich romantyków, tu zwołta swego dokonywa Sew. Goszczyński. Dzieckiem Ziemi Czerwieńskiej jest wielki artysta - wizjoner, Artur Grotger, spoczywający na Łyczakowskim cmentarzu; we Lwowie działa znakomita wychowawczyni dziewcząt polskich Felicya z Wasilewskich Boberska; stał podła do innych ziem polskich pieśń rycerska Mieczysława Romanowskiego i jak strumień ławy buchnął Chorał poety lwowskiego, Komeda Ujejskiego.

Nieobojęne miejsce na kartach ogólnej kultury polskiej XIX w. zajęł też lwowski teatr za czasów Kamińskiego i Dobrzańskiego, oraz dziennikarstwo i publicystyka polska, z takimimi twórcami, jak Karol Jan Dobrzański, Lam, Starkel, Rewakowicz czy inni.

Nie wolno wreszcie zapomnieć o tutejszym szkolnictwie wyższem. Uni-

wersytet lwowski, przeżywszy w drugiej połowie XIX w. ciężką walkę o swoją polskość, stał się — mimo austriackiego posuru — poważnym ogniskiem polskiej nauki i wychowania młodych polaków. Tutaj powstaje również pierwsza polska Politechnika (po dawnej Warszawskiej), do której nalewają młodzieź z innych zaborów; a równocześnie stają z Akademii Dublańskiej, szerzy się także na inne dziedzinie nowoczesna kultura rolnicza i nauka o niej.

Najśliszej zaznaczyła się wydatność kulturalna Ziemi Czerwieńskiej w pierwszych kilkunastu latach XX w. przed wojną oraz w pierwszych latach niepodległego bytu Polski. Ziemia nasza — jakby w oczekiwaniu wielkiej chwili — żyła wówczas życiem kulturalnym rozbuźdzone na wielką miarę. Uczelnie nasze — w najcięższych dla rodaków naszych latach przeladawano rosyjskich i pruskich — garmęły do siebie młodzieź z innych stron Polski, która wniosła tutaj swój entuzjazm dla pracy, swój duch rewolucyjny, swoje świeże idee społeczne i narodowe. Lwów chlubi się tem, że na jego gruncie wykulał przyszłość Polski Piłsudski i jego pierwszą współpracownicę ideową.

Zycie literackie i artystyczne Lwowa pulsowało wtedy tętnem silnym, toczącym nową i pożywną krew. Teatr Pawlikowski był przedmiotem podziwu dla swoich i obcych, niece-

CZEŚĆ URZĘDOWA.

Lwów, dnia 25 listopada 1930.

**RUCH SŁUŻBOWY
W MINISTERSTWIE SPRAWIE-
W IŁKOWSKI.**

Pan Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 14 listopada 1930 r. zamianował:

Sędzię Sądu Powiatowego w Mszanie Dolnej: Dr. Franciszka Siołę — Sędzią okręgowym sędziym Sądu Okręgowego w Tarnowie;
Asesora sądownego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Krakowie: Stefana Bierowskiego — Sędzią Sądu Powiatowego w Brzesku;

Asesora sądownego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Krakowie: Adama Dobrowolskiego — Sędzią Sądu Powiatowego w Nowym Targu;
Asesora sądownego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Krakowie: Bronisława Fuhrschmieda — Sędzią Sądu Powiatowego w Leszku;

Asesora sądownego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Krakowie: Dr. Adolfa Markusa — Sędzią Sądu Powiatowego w Liszczak;

Asesora sądownego w okręgu Sądu Apelacyjnego w Lwowie: Dr. Stefana Kyzymę — Sędzią Sądu Powiatowego w Stryku.
(„Monitor Polski” Nr. 270, z dnia 22 listopada 1930 r.).

**MIANOWANIA W SZKOLNICTWIE
POWSZECHNEM.**

Rada Szkoła Powiatowa w Bóbrce, zamianowała z dniem 1 października 1930 r. p. Michała Świątłowskiego, nauczycielem 5 kl. publ. szkoły powsz. w Dźwinogrodzie.

Rada Szkoła Powiatowa w Kaluszu, zamianowała z dniem 1 października 1930 r. p. Ludwika Lorenckiego, nauczyciela 1 kl. publ. szkoły powsz. w Tomaszowcach-Debnych i p. Klemena Tallia, nauczyciela 1 kl. publ. szkoły powsz. w Zborze.

Rada Szkoła Powiatowa w Rawie Ruskiej, zamianowała z dniem 1 października 1930 r. p. Włodzimierza Jaworskiego, nauczycielem 1 kl. publ. szkoły powsz. w Lubyczy Kameralnej.

Rada Szkoła Powiatowa w Rudkach, zamianowała z dniem 1 października 1930 r. p. Zofję Chroboczyńską, nauczycielką 1 kl. publ. szkoły powsz. w Nowej Wsi.

Rada Szkoła Powiatowa w Sokalu, zamianowała z dniem 1 października 1930 r. p. Władysława Patronowicza, nauczycielem 2 kl. publicznej szkoły powszechnej w Komarówie i p. Antoniego Preis-

niona szkoła pokoleńca wielkich polskich aktorów. Literatura miała swoich dostojnych ambasadorów w Konopniczy i Kaspowicz, starym Karolu i młodym Stanisławie Brzozowskim. Irykowskim i innych; stud. wędził Stefan Makuszyński i Wasylowski, tu pracowali wtedy Maryla Zbierska, Pawlikowski, Jedlicz, Orwin, Wolszczyński, Ruffier; tu nauczał Kaczmierz polskiego dziecka Władysław Belza. Wśród artystów i muzyków spotykało się wtedy we Lwowie nazwiska jedne z pierwszych w Polsce. Tutaj, jak domek z Loreto, przeniesione zostały Raclawice Kossaka i Seyki, i osiadli sobie wśród drzew Iłkowskiego parku, odwiedzane skwapliwie przez modków z kordonu.

O nauce Iłkowiec, nie będziemy rozprawiać; niechaj starczą za dłuższy wywód nazwiska: Mościckiego, Balzera, Abrahama, Tad. Wojciechowskiego, Smoluchowskiego, Dwbowskiego, Ochenkowskiego, Finkla, nie urażając nikogo z innych bardzo wybitnych i zasłużonych.

Na polu pracy społecznej, wymiemy nazwisko Stefczyka, na polu pięknej akcji narodowo-oświatowej nazwisko wielkiego działacza. arcyb. Józefa Bilczewskiego.

Z chwilą Odrodzenia Polski Ziemia Czerwieńska stanęła karnie do kulturalnego apelu. Spełniła wobec Ojczyzny nietylko starą swoją kresową

lera, nauczycielem 7 kl. publ. szkoły powsz. męskiej w Sokalu.

Rada Szkoła Powiatowa w Turce, zamianowała z dniem 1 października 1930 r. p. Elżbietę Kuziówkę, nauczycielką 2 kl. publ. szkoły powsz. w Jabloncu.

Rada Szkoła Powiatowa w Zbarzu, zamianowała z dniem 1 paździer-

nika 1930 r. p. Janinę Dubicką, nauczycielką 5 kl. publ. szkoły powsz. w Tokach.

**PRZENIESIENIA W SZKOLNICTWIE
POWSZECHNEM.**

Rada Szkoła Powiatowa w Tlumaczu, przeniosła z dniem 1 września 1930 r. na własne prośby p. Bronisławę

Dębowską, nauczycielkę publ. szkoły powsz. w Futurach ad Zborów, do 2 kl. publ. szk. powsz. w Dolchem, p. Józefa Lewickiego, nauczyciela 7 kl. publ. szkoły powsz. w Orymnie, do 7 kl. publ. szkoły powsz. w Niżanowie, p. Stefanję Piątkównę, nauczycielkę 1 kl. publ. szkoły powsz. w Zielonej, do 1 kl. publ. szkoły powsz. w Moryhladach, i p. Karola Kremera, nauczyciela 4 kl. publ. szkoły powsz. w Jeżerzanach, do 7 kl. publ. szk. powsz. w Oleszy.

Rada Szkoła Powiatowa w Borszczowie, przeniosła z dniem 1 października 1930 r. na własne prośby p. Annie Dąmówkę, nauczycielkę 3 kl. publ. szkoły powsz. w Olszowcu, do 1 kl. publ. szkoły powsz. w Beteńcu.

Rada Szkoła Powiatowa w Brzozowie, przeniosła z dniem 1 października 1930 r. na własną prośbę, p. Irenę Szymbkowiakównę, nauczycielkę publ. szkoły powsz. w Hludnie, do 3 kl. publ. szkoły powsz. w Domaradzku Górnym.

Rada Szkoła Powiatowa w Buczaczu, przeniosła z dniem 1 września 1930 r. na własną prośbę p. Leona Paszki, nauczyciela publ. szkoły powsz. w Kurdwanówcu, do 6 kl. publ. szkoły powsz. w Przewlece.

Rada Szkoła Powiatowa w Dobromi, przeniosła z dniem 1 września 1930 r. na własną prośbę, p. Julię Kasprzakównę, nauczycielkę 1 kl. publ. szkoły powsz. w Jamnie Górnej, do 1 kl. publ. szkoły powsz. w Nawoju.

**Konkurs na nalepkę
3-cio majową.**

Zarząd główny T. S. L. w Krakowie ogłasza konkurs na projekt nalepki oklejonej na Święto Narodowe 3-mo Maja. Projekt ma być sporządzony techniką kreskową. Przy użyciu dwu kolorów. Rozmiar nalepki 20x15 cm. Na nalepkę ma być uwidoczony Orzeł polski oraz napis „3 Maja” i „T. S. L.” Termin nadsyłania projektów do dnia 15 grudnia b. r. Projekt winien być oznaczony godłem a do projektu ma być dołączona załącznika koperta, w której będzie podane dokładny adres autora. Jako nagrodę wyznaczył Zarząd T. S. L. kwoty: 250 zł, 150 zł, i 100 zł. Prace nagrodzone stają się własnością Tow. Szkół Ludowych, wraz z prawem reprodukcji.

**Porty niemieckie
konkurują z Gdynią.**

Konkurencja niemieckich portów bałtyckich, a zwłaszcza konkurencja Szczecina, z Gdańskiem i Gdynią przy biera coraz ostrzejsze formy. Kardynalne znaczenie dla tej konkurencji posiada specjalnie, a d h o o, ustanowiona taryfa niemiecka „S. D. 5”, mająca na celu przyciągnięcie przewoźników i transportów morskich z Polski i do Polski — do portów niemieckich, z Hamburgiem i Bremą na czele. Wykaz towarów, objętych tą taryfą, wymienia niemal wszystkie artykuły, wchodzące w grę w handlu zamorskim Polski. Analiza tej taryfy często zmienianej i dostosowywanej do aktualnych potrzeb, wskazuje nietylko na wyraźną tendencję kolei niemieckich do wyłaniania na całokształt życia gospodarczego Polaków, lecz również na głęboką znajomość szlaków, jakie muszą być zastosowane dla pokonania konkurencyjnych dróg polskich.

Wobec takiego systemu walki konkurencyjnej, prowadzonej przez Niemców, również Polska polityka morską powinna zastosować analogiczne środki. W tym celu koniecznym jest pozyskanie w pierwszym rzędzie badań, celem wyjaśnienia przyczyn, które powiodły kierowanie części transportów do portów niemieckich. Badania te należy przystąpić z jak najdalej idącą indywidualizacją, każde wyładunku, jak to zresztą czynią Niemcy,

**„Kordjan”
na scenie Teatru Wielkiego.**

W setną rocznicę Powstania 1830 roku, 29 listopada wieczorem zbrzmiały z balkonów Teatru Wielkiego fanfary. A potem o zwykłej godzinie teatralnej popłynęły ze sceny na widownię potężne słowa poematu, który czoły z ducha owej pamiętnej nocy się zrodził, w którym brzmiał echem tragicznym krzyk Mochnackiego z heptadecim skłódam polonozwmi i eund Chopinowskich zmierzających „Kordjan” Słowackiego, ten obok „Dziadła” i „Nie-boskiej komedji” najbardziej lubiany i upowszechniony „Wielki dram” polski „Kordjan”, którego wczesny na pamięć prawie znamy, również nam drogi, jak „Oda do młodości”, „Reduta Ordona” lub wiczenie pięknie i do głębi duszy przemawiające „Uspokojenie”.

„Kordjan” — bynajmniej nie młodzieńca pierwowidła dramatopisarska, lecz, jak w sta epokę, dożył do dramatu społecznego, o silnych akcentach rewolucyjno-narodowych, charakteryzujący nietylko indywidualność poety, lecz psychikę całego układu społecznego w danym okresie historycznym.

I dlatego to kierowniczo miejscskich sen dramatycznych wolało tym właśnie rdzeniem listopadowym druzem naszą pamięć chwilę uczcić, niż dziełami epiońwymi, potężnymi wprawdzie, lecz zniechęcającymi sprawę rewolucji listopadowej z odległości wielu dziesiątów lat, w perspektywie historycznej, dostosowanej do ideologii późniejszych pokoleń.

Jest w tym dramacie gniew i gorczyca, jest ironia i bezlitosna satyra, jest ostra samokrytyka i potępienie straszliwego oportuizmu polskiego, który spowodował żalony koniec tej romantycznej, rapsojdi, ale jest i pozytywne parcie do akcji rewolucyjnej opartej na realnym czynnie rewolucyjnym, a myśli te, jakby podszepnięte przez Łukasińskiego i Mochnackiego, układają się tu w strofy, do Marsylianki podobne.

Kształt sceniczny „Kordjana” będzie taki, jakim go widcy nasi tragicy,

służyć, oddając jej krew swoich Orłów, ale ofiarowało Państwu do rozporządzenia wszystko, co w swym dorobku kulturalnym miała najlepsze. Złożyła dań w ludziach, wartościach i pracy. Nie widzi w ten jednak nie szczyt sławności, ale szczyt wielkości. Oddała swój trybun im ziemiom Polski, bo sama zasiała się od najmłodszych czasów pracą ich ducha. Postąpiła zresztą tak samo, jak wszystkie inne dawne dzielnice naszej Ojczyzny, bo każda z nich bez wyjątku wniosła odrodzonej Polsce wiano jak najwtrąbsz.

Dzisiaj trwa Ziemia Czerwieńska wiernie u granic wschodnich Rzeczypospolitej, nie ustając w pielegnowaniu obel idealizm odnawiających — także tych, szczytnych wartości, które przekazała jej tradycja wieków. Nie zamyka się w sobie. Wdzięcznie i z uznaniem przyjmuje to wszystko dobre i pozytywne, czego nauczyć się może od rodaków swoich z innych stron Polski, a takich rzeczy jest jeszcze wiele: swoim zaś dorobkiem, dzieli się z innymi ochotnie. Ma bowiem to głębokie przeświadczenie, że dopiero z pracy kulturalnej wszystkich regionów, całej Polski, urosnąć może nowa, płodna, mocearstwowa kultura materialna i duchowa, która następnego, która jest celem szlachetnego wyciugu ogółu obywateli.

**Ulgi kredytowe
na zakładanie sądów.**

Ministerstwo Rolnictwa, chcąc przyżyć z pomocą rolnikom, zakładającym sady, postanowio obniżyć oprocentowanie od kredytu Państwowego Banku Rolnego, przeznaczonego na zakup drzewek i krzewów owocowych, o 5 punktów procentowych na okres trwania kredytu t. j. na trzy lata.

Ulga ta przyczyni się niewątpliwie do rozszerzenia akcji zakładania sądów.

**Racjonalizacja
na kolejach.**

Z inicjatyw Instytutu Naukowej Organizacji odbyło się zebranie osób zainteresowanych postępiami naukowej organizacji w kolejniarwie.

W wyniku obrad postanowiono utworzyć przy Instytucie specjalną sekcję kolejową, mającą za zadanie pracę nad usprawnieniem kolejniarwa, gromadzenie odnośnych materiałów dokumentacyjnych, oraz koncentrowanie dokonywanych w tej dziedzinie poczynań.

CENTRALA PONCZOCH Pfaaf Rynek 19. NAJTAŃSZEJ bo wchód przez niej.

Nowa taryfa kolejowa między Polską a Holandją tranzytem przez Niemcy.

W tych dniach weszła w życie taryfa międzynarodowa na przewóz osób i bagażu w bezpośredniej komunikacji pomiędzy stacjami wszystkich kolei niemieckich oraz koleją zagłębia Sarry z jednej strony, a stacjami kolei holenderskich z drugiej strony.

W powyższej komunikacji koleje polskie uczestniczą linją tranzytowa Chojnice - Teres - Kalthof. Katalogi wyżej wymienionej taryfy nabyć mogą zainteresowani w dyrekcji okręgowi P. K. P. w Gdańsku.

Film ze sztucznego jedwabiu.

Niedawno rozetła się wieść o nowym wynalazku w dziedzinie kinematografii, mianowicie o zastąpieniu celulojowej taśmy filmowej, taśmą ze sztucznego jedwabiu. Obecnie angielski związek filmowy przeprowadził odnośne próby, które wykazały, że taśma filmowa ze sztucznego jedwabiu jest znacznie trwalsza, tańsza i, co ważniejsze, trudno zapalna, co stanowiło bodźcą do największą wadę taśmy celulo-

jidowej. Wobec tego przystąpiono do dalszych ulepszeń nowego wynalazku, mając na celu w pierwszym rzędzie jeszcze większe potaniecie produkcji jedwabnej taśmy. Istnieje również nadzieja, że na jedwabiu da się znacznie łatwiej utrwalidźwiękowość filmu, co przy dotychczasowych filmach celulojowych stanowiło największą trudność.

wyka stara	16	17
siano słodkie pras.	7	8
siłwa prasowana	450	5
hreczka	2350	2450
arceby prasene	47	48
huba niebieski	—	—
rzepak ozimy ex 1930	43	44
proso jzyczne	19	19
arceby prasene	1350	14
kasza hreczana 50% pol.	4400	4600
kasza jęglina	—	—
proso kraj.	00:00	00:00
osotuchy lasne	26	27
mak niebieski	80:00	90:00
mak siny	—	—
konizacja czern. natur.	180	200

z 100 kg. loco wagon	złoty
paszena dworska ex 1929	28 25
paszena zbiorowa	26 50
ztyto jednol. ex 1930	20 75
ztyto zbiorowe	20 25
rozto kraj.	18
owies mal. ex 1930	20 00
owies pasene 65%	48 00
mak jzyczne przelaz.	30 00
arceby jzyczne	10 25
arceby prasene	14
kasza jęglina	32
pekak	34

STANDARTY:

Paszena dworska	736	± 1
Paszena zbiorowa	737 05	
ztyto jednolite	719	
Ztyto zbiorowe	692 05	
owies mal.	451	
Jęczmień dworski	671	
Jęczmień przemysłowy	637	

GIEŁDA WIENSKA.

Wiedeń, 24 listopada 1930	
Berlin 169:05	Czerwiłko 43:50
Sudapest 124:06:00	Aust. kol. p. 38:05
Bukareszt 420:70	Goleisz 238:00
Kopenhaga 189:45	Genes 79:50
Londyn 344:48	Browary 106:50
Madjolan 37:25:50	Alpiny 119:60
N. Jork 709:05:00	Berg u. H. 572:00
Paryż 26:02:50	Polski Fiat 105:85
Praga 21:02:25	Rager Eisao 569:00
Warszawa 797:50	Rims 65:15
Zurych 137:25	Szkoda 281:80
Renta majowa 1:20:0	Sierza 127:75
Renta lutowa 1:20:5	Silecia 2:75
Dnny S. Africa 85:60	Zeleniewski 24:75
Bankowosc 16:50	Apoll 124:00
Kompas 12:25	Nafta 28:50
Unioibank 3:30	Rakusza — 50
Kolej poln. 127:50	Bank Malop. 71:30
Bodakredit 94:00	Faslo 0:80
Kredittanstalt 46:95	Karpaty 3:00
Hipotecy 63:60	Galicja 20:50
Länderbank 22:25	Schodnia 10

Ostatnie wiadomości giełdowe.

GIEŁDA LWOWSKA. Włwów, 25 listopada. Na Giełdzie zbożowej tendencja zwłzkowa, użożożenie spokojne.

GIEŁDA ZBOŻOWA. Włwów, 25 listopada.

Na Giełdzie akcyjnej zainteresowanie słabe, tendencja chwila, użożożenie spokojne.

GIEŁDA WARSZAWSKA. Warszawa, 25 listopada 1930

Bank Dyak. 108:50	Modrzejwo 11:50
Bank Handl. 108:00	Ostrówce B. 50:00
Zw. Sp. Zar. 72:00	Starachowice 17:25
Bank Polski 169:00	Sprawyk. roln. 10:00
Dziw. 491:02	Ziemiowski 33:65
Siła i światło 66:00	Zawierc. 38:00
Spisaa 30:00	Haberbach 115:00
Warsz. cuk. 36:00	Borzkowski 03:00
Włw. 24:00	Bank Rolniczy 27:00
Cegielski 40:25	Sierza d. 29:50
Lilpop Rau 26:50	Ruska 15:50
Bank Zachod. 70:00	Spirytus 22:00
Firlej 24:00	Wysocka 139:00

4% pożyczka inwestycyjna 101:75
5% pożyczka dotarowa 56:00:00
5% pożyczka konwersyjna 59:00
10% pożyczka kolejowa stabilizacyjna 104:00
9% listy zastawne Banku Gosp. Kraj. 94:00
8% listy zastawne Banku Rolniczego 54:00
8% oblig. Banku Gosp. Kraj. 94:00
5% pożyczka kolejowa 1920 46:75
6% pożyczka dotarowa 1920 73:50
7% pożyczka stabilizacyjna 51:50

GIEŁDA WARSZAWSKA. Warszawa, 25 listopada 1930

Dolary St. Zj. 8:90:00	Franki fr. 34 90:25
Belgia 124:34:00	Holandja 358 97:00
Kopenhaga 238:3:00	Londyn 4331:50
Nowy Jork 709:05:00	Pariz 53:64:50
Berlin 212:66:00	Bukareszt 5:30:00
Włw. 24:00:00	Szwajcaria 1777:00
Stokholm 259:49:00	Wiedeń 125:54:00
Praga 46:70:00	Gdańsk (of.) 173:00

Zakłady Chemiczne „LAOKOON“

SP. AKC. WE LWOWIE wypłacają dywidendę 10 1/2% za kupon roku 1928 i 10% za kupon roku 1929 przy ul. Kapielej 6 w godzinach od 9-tej do 16-tej.

Zawiadomienie

W imieniu P. I. K. I. (instal. to przeniesion swój Wzrost malarz sk-pokojowy dotarowany z ul. Sienkiewskiej 12 A na ul. Żółkiewską 35. Wykonuj nadal roboty malarz-pokojowe wedle wzorów zamieszczonych i zgarnianych seldnia i w dopodnych warunkach pracy. IGNACY MICHAŁ LEICHTER we Włwowie Żółkiewski 35. tel. 42-48

Notowania giełdowe.

GIEŁDA LWOWSKA. Włwów, 24 listopada.

Dolar w obrotach prywatnych zł. 8,90:00. W transakcjach międzybankowych notowano: Nowy Jork 8,91:00—8,91:50, Londyn 4,33:50—4,33:75, Zurych 172,87—172,90, Berlin 214,47—16,66, Wiedeń 15,55—15,61, Praga 22,55—21,65.

Dolar i Nowy Jork słabe. Na Giełdzie akcyjnej zainteresowanie nadal ożożne, przy tendencji zwłzkowej i silnym stosunkowo popycie. W szczególności kupowano chętnie dotarowe i akcje Tarp. Płocno za dotarowe 18—18,10, 8 proc. dot. listy zastawne Tow. Kred. Ziemińskiego 31-tletnie 78 za 24. Pożyczka konwersyjna 51 w gwałtownym wzroście.

Z papierów dywidendowych notowano: Gazownia 27,50, Bank Polski 163,25—163,75, Tarp. 81, 82, 83, 84, w placu: Cegielski 38 zł.

POŻA GIEŁDA ZBOŻOWA. Włwów, 24 listopada.

Na Giełdzie transakcje w życie owie i ziemniakach; poza Giełdą wzięte obracy w pszenicy, jęczmień, hreczce, mące i otrębach przy cenach något zwłzkowych. Tendencja wybitnie zwłzkowa, użożożenie ożożne.

Kursy ustalone na podstawie cen giełdowych: Pszenka Podkowieczka 2tyto zbiorowa 17,75—18, owies malopolski 17,10—18, owies zadeczkowy 16,50—17. Kursy ustalone na podstawie cen rynkowych: loco Podkowieczka pszenica krajowa

NOTOWANIA LWOWSKIEJ GIEŁDY ZBOŻOWEJ.

za 100 kg. loco stacja nadawcza (paritas 200 km.)	złoty	gr.
pszenica dworska ex 1930	25 75	26 25
pszenica zbiorowa ex 1930	24	24 50
ztyto jednol. ex 1930	18 25	18 50
ztyto zbiorowe ex 1930	17 75	18 00
jęczmień browarowy	18 30	19
jęczmień przemysłowy	18 75	16 25
jęczmień pastewny	—	—
owies malop. ex 1930	17 50	18 00
liczniki przemysł.	4 25	23 75
rakuska	4	4 50
ziemniaki przemysł.	33	37
ziola kolorowa	30	—
groch polny	40	26 50
groch polny	18	—
sołik	22 60	23 05
wyke czarno	—	—

Inne kursy niezmiennione.

Portret.

(HUMORESKA) (Przekład z francuskiego.)

Około północy pan Kaswery Delaporte wstał od stołu, gdzie od godziny grał w brydza przy stumionych dźwiękach jazzu i wyszedł z saloniku, przeznaczonego dla grających. W innych salach i wielkiej oskrojonej galerii zbytkownego mieszkania państwa Livet-Bounières liczne pary tańczyły; większość ich, podnieciona tańcem i muzyką, marzyła o innej zgola grze niż gra w karty...

Pan Kaswery Delaporte przemyla się ostrożnie wzdłuż ścian do bufetu. Pragnie wypić kieliszek szampana przed kolacją. Był to jednak tylko pretekst dla opuszczenia pokoju gort. W rzeczywistości chciał zobaczyć, co robi pan Delaporte... Dlatego tylko odwrócił się od brzdka, który lubił namiętnie i w którym celował.

Dojrzał wreszcie w samym końcu galerii, Adrienne, kończącą tanzo w objęciach wysokiego młodego bruneta. Pan Delaporte doznał niemlego uczucia. Tego właśnie obawiał się: Adrijan-

na tańczyła ciężką z tym Jerzym Garbay, młodym malarzem, wytwornym światowcem, usytuującym jej stale od pewnego czasu.

Niespokojny i podrażniony pan Delaporte rozmyślał, w jaki sposób przerwać ten flirt bez skandalu, bez narazenia się na śmieśność, nie okazując, że jest po raz pierwszy zazdrośny po tylu latach małżeństwa. Jak zapobiec, aby flirt ten nie przekroczył granic flirtu? Obronić się przed możliwą jeszcze zdradą? Uchronić Adrienne od banalnej ohdnej przyrody erotycznej z chłopcem, którego by mogła być matka?

Tanżo obiegłoko końca. Pan Delaporte opuścił kafełki, gdzie się ukrywał i podszedł do Adrienne i Jerzego Garbay'a.

Dwaj mężczyźni podali sobie rękę. Jerzy Garbay ze skwapliwą uprzejmością, pan Delaporte z ukrywaną odrazą. Zamieniono kilka banalnych zdań o udanej zabawie i brydzu, przerwa-

nym przez pana Delaporte. Poczem Adrianna wróciła się do męża: — Zaprośmiana pan Garbay na nasz obiad piatkowy, również w tym sezyjencie. Przyjdź ma również nasz przyjaciel Hipolit Millet i wiem, że będzie uszczęśliwiony ze sposobności poznania pana Garbay, którego płaćna cenii wysoko.

Pan Delaporte umiał skrzyć niezadowolenie.

— Bardzo obdzię. Niemierznie jestem rad... odparł uprzejmie.

— Hipolit Millet jest zbieraczem sztuki w wielkim stylu, — ożwał się Jerzy Garbay, poczem zwracając się do pana Delaporte, dodał swobodnie: — I pan jednak ma, o ile wiem, interesujące obrazy...

Pan Delaporte drgnął. Nagła nysyl biwensła mu w złwie. Nasuwały mu sposób, którego szukał nadarzenie... Tak, tak... Sposób doskonały, wybory...

— O! Nie wiem, czy spodobaa się takiemu młodemu artyście, jak pan, — odparł bardzo uprzejmie. — Nie jest to malarstwo nowocześnie. Mam kilka obrazów Błażęja Beauchampa, który był moim serdecznym przyjacielem.

— Wybitny malarz! — zawolał Jerzy

Garbay skwapliwie, jakkolwiek w rzeczywistości miał go za lichego fabrykanta bohomożaw. — Tańczę dalej, kochani państwo, ide do bufetu na kieliszek i wracam do mego brzydza. — powiedział pan Delaporte dobrodusznemu, oddalając się.

— Jakaś ty śliczna, Adrianno! Jak-bym pragnął, abyś mnie kochała, — szepnął Garbay sorkoso.

— Nie wolno nazywać mnie po imieniu, ani mówić do mnie w ten sposób; zabraniam panu, odparć Adrianna omiadłwym głosem, z którego Jerzy Garbay wynioskował, że zdoła siebie j latwo i niebawem.

W piątek, w dzień obiadu, pani Delaporte udała się, jak zwykle, popołudniu, na miasto z wizytami.

Kotyzując z jej nieobecności, pan Delaporte przy pomocy swego wernego lokaja Józefa, jedącego od czasu do czasu na jego służbie, wydosłał portret, schowany w szafie i zawięzł go w swoim gabinecie nad biurkiem, zdjávując przedem jakiś epizod morski i schowawszy go za wysoki parawan w głębi pokoju.

(Dok. nast.)

CENA OGŁOSZEŃ: Za 1 wiersz milimetrowy 1-szypolowy kolomy 8-lanowej w ogłoszeniach zwykłych (za tekstem) 15 gr. — za 1 wiersz milimetrowy 1-szypolowy kolomy 4-lanowej w zesłanem „Ekonologii 40 gr. — w kronice, repertuarze, na stronach tekstowych, w dziele gospodarczym, paski na stronach tekstowych 60 gr. — na stronie 50 gr. — na 1-szej pod nagłówkiem 80 gr. — drobne ogłoszenia za słowo 3 gr. — drobne ogłoszenia kuponu i sprzedż za słowo 15 gr. — Cała strona: ogłoszenia 400 zł. — tekstowa 600 zł. — pierwsza (pod nagłówkiem) 800 zł. — Ogłoszenia tabelearyczne cyfrowe 50% — zamieszane 30% droższe.

„Gazeta Polska“, Włwów, ul. Chorążczyz 17, tel. 29-19, pod zarządzm Władysława Germana. — Należycy pocztowa opłacona rzycałem.